

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLIII. — Wydana i rozesłana dnia 21. sierpnia 1886.

135.

Rozporządzenie ministerstwa obrony krajowej z dnia 17. sierpnia 1886,

tyczące się spisania obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu i utrzymywania ich w ewidencji w myśl ustawy z dnia 6. czerwca 1886 o pospolitem ruszeniu dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, z wyjątkiem Tyrolu i Vorarlbergu.

W s t ę p.

§. 1.

W wykonaniu ustawy z dnia 6. czerwca 1886 (Dz. u. p. Nr. 90) o pospolitem ruszeniu dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych z wyjątkiem Tyrolu i Vorarlbergu, ogłasza się niniejszem rozporządzenie o spisaniu obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu i utrzymywania ich w ewidencji.

Według §fu 9go rzeczonyj ustawy registry pospolitego ruszenia mają być założone i utrzymywane w ewidencji przez zwierzchności gminne z współdziałaniem utrzymujących metryki, a Władze administracyjne powiatowe i Władze woj-skowe winny wspierać je w tem stosownie do swego zakresu działania i w duchu przepisów niżej podanych.

Co do rozpoczęcia spisywania obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu nadmienia się, że podczas gdy według §fu 12go ustawy o pospolitem ruszeniu, służba w pospolitem ruszeniu stała się już obowiązującą, ministerstwo obrony krajowej ze względu na spóźnioną porę i potrzebne przygotowania uznało za stósowne zaniechać założenia registrów pospolitego ruszenia na rok 1886,

natomiast pierwsze spisanie obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu na rok 1887 ma być niezwłocznie rozpoczęte i w taki sposób wykonane, aby założenie regestrów pospolitego ruszenia na rok 1887 mogło być zamknięte w terminie do tego ogólnie wyznaczonym, to jest z końcem lutego 1887, iżby następnie gminy miały czas do sporządzenia przepisane go wyciągu z rejestru i posłania go Władzom administracyjnym powiatowym najpóźniej do 15. marca.

Co się tyczy terminów do ukończenia rozmaitych prac przygotowawczych do pierwszego założenia regestrów pospolitego ruszenia, Władze administracyjne krajowe wydadzą osobne polecenia.

W swoim czasie ogłoszone będą postanowienia, tyczące się utrzymywania w ewidencji obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu w czasie od powołania aż do rozwiązania pospolitego ruszenia.

Regestry pospolitego ruszenia i pierwsze spisanie obowiązanych.

§. 2.

Regestry.

Zwierzchności gminne obowiązane są spisać w osobnych listach „regestrach pospolitego ruszenia“ wszystkich obywateli do gminy należących, w wieku obowiązującym do służenia w pospolitem ruszeniu będących, którzy ani do wojska (marynarki wojennej) lub do rezerwy dopełniającej, ani do obrony krajowej nie należą, — bez względu, czy są w gminie obecni czy nieobecni, i rejestry te utrzymywać w ewidencji (U. o. p. r. §. 9, ustęp 1).

Regestr pospolitego ruszenia składa się z 24 list rówieśnych, stanowiących szereg klas wieku od najstarszej aż do najmłodszej.

Załączka 1.

Te listy rówieśne, które układać trzeba podług Załączki 1 niniejszego rozporządzenia, zawierać mają każda tę samą klasę wieku wszystkich, w tym samym roku kalendarza gregoryańskiego od 1. stycznia aż do 31. grudnia włącznie urodzonych, podług nazwisk *) w porządku alfabetycznym ułożonych.

Do najstarszego rówieśnictwa należą obowiązani do służenia w pospolitem ruszeniu, którzy w odnośnym roku kończą 42 rok życia a do najmłodszego rówieśnictwa ci, którzy kończą rok 19 życia. **)

W większych miastach (20.000 mieszkańców i więcej), gdzie z obecnych obowiązanych ma być w swoim czasie utworzonych więcej batalionów pospolitego ruszenia, utrzymywać należy ile możności osobne rejestry dla każdej dzielnicy.

Załączka 2 i 3.

Wykazy przeglądowe Załączki 2 i 3 służą do wskazania, które rówieśnictwa regestr ma zawierać i jak długo ci, którzy w nim będą zapisani, są obowiązani służyć w pospolitem ruszeniu.

Załączka 4.

Z rejestru pospolitego ruszenia ułożyć ma każda gmina corocznie podług Załączki 4 „wyciąg“, w którym zapisać należy, ile jest w każdym rówieśnictwie obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu.

*) Gdy jest więcej osób tego samego nazwiska i imienia, przydać należy dla odróżnienia obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu, przydomek, imię chrzestne ojca lub jakąś inną cechującą okoliczność.

**) W ostatnich rówieśnictwach pospolitego ruszenia zachodzi wyjątek co do tych, którzy na zasadzie §fu 20. ustawy o służbie wojskowej wstąpili dobrowolnie do czynnej służby w wojsku zanim zaczęli być obowiązani służyć w pospolitem ruszeniu. Osoby te, po dopełnieniu ustawowej dwunastoletniej powinności służbowej, obowiązane są służyć w pospolitem ruszeniu przez dziesięć lat następnych.

W razie potrzeby, sierżanci okręgowi obrony krajowej, przy starostwach pełniący obowiązki, mogą być na koszt gminy tego żądającej wydelegowani do objaśnienia zwierzchności gminnych i pomagania im przy układaniu i utrzymywaniu regestrów pospolitego ruszenia.

„Wykazy“ obowiązanych, należących do starszych rówieśnictw pospolitego ruszenia.

Za podstawę do spisania obowiązanych od najstarszego rówieśnictwa aż do przedostatniego włącznie, celem pierwszego założenia regestrów pospolitego ruszenia, służyć w ogólności listy popisowych z r. 1866, przeto Władze administracyjne powiatowe*) winny do zapisania tych obowiązanych w rejestrze pospolitego ruszenia ułożyć z list popisowych dla każdej gminy powiatu i dla każdego z 23 rówieśnictw osobne „wykazy“ z rubrykami przepisane dla regestrów pospolitego ruszenia (Załączka 1) i posłać je weznie zwierzchnościom gminnym.

Każde rówieśnictwo tych „wykazów“ obejmować będzie wszystkich tej samej klasy wieku do gminy należących a do służenia w pospolitem ruszeniu obowiązanych, wymienionych w porządku abecadłowym podług nazwisk rodowych, tak np. najstarsze rówieśnictwo rejestru pospolitego ruszenia z r. 1887, tych do gminy należących a do pospolitego ruszenia obowiązanych, którzy urodzili się w r. 1845 — bez względu, czy zostali wykreśleni, uwolnieni do najbliższego poboru, całkiem uwolnieni lub wcieleni, tych ostatnich jednak tylko o tyle, o ile nie służyć już w wojsku (marynarce wojennej), w rezerwie, rezerwie dopełniającej lub obronie krajowej.**)

Ponieważ zwierzchności gminne mają później wpisać do rejestru pospolitego ruszenia tych, którzy są obowiązani służyć, przeto Władze administracyjne winny najprzód sprostować te „wykazy“, w szczególności zaś wyszukać owe osoby, w listach popisowych wymienione a z nich do tych „wykazów“ wzięte, które później:

- a) uzyskały przynależność w innej gminie, lub
- b) opuściły kraj, lub
- c) o których nie wiadomo***), lub nakoniec
- d) które w ciągu tego czasu zmarły.

Tych trzeba wykreślić z krótkim wyrażeniem powodu w rubryce „Uwaga“ a natomiast uzupełnić należy „wykazy“ wpisaniem obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu, którzy w ciągu tego czasu przybyli, mianowicie przez użycie należności do gminy.

Pierwszorazowy spis obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu — mianowicie starszych rówieśnictw — na podstawie list popisowych może oczywiście stać się całkiem odpowiednim tylko przez współdziałanie wszystkich czynników, przeto zwłaszcza Władze administracyjne obowiązane są wspierać się wzajemnie dla osiągnięcia tego celu i zużytkować wszelkie materiały †), jakie tylko będą do rozrządzenia lub okażą się dostępnymi i wszelkie korzystne sposobności,

*) Przez Władze administracyjne powiatowe rozumieją się starostwa jakoteż Władze gminne (magistrat, rada miejska, urząd burmistrzowski, rada gminna), sprawujące czynności starostw.

**) Ci, których rezerwa dopełniająca i obrona krajowa utrzymuje w ewidencji, będą w tych wykazach wymieniani, a przeto mają być wciągnięci do rejestru pospolitego ruszenia.

***) Z tych „o których nie wiadomo“ uważać należy tylko osoby, których śmierci lub miejsca pobytu nawet najściślejsze badania wysłedzić nie zdołały a nie osoby, o których w gminie, choćby od dłuższego czasu — nie slychać.

†) Do sprostowania mogą służyć mianowicie listy losowania, na podstawie których listy popisowych były układane (§. 24 instrukcyi wykonawczej do ustawy o służbie woj-kowej), książki kowskrypcyjne spisu ludności, wykazy gminne obowiązanych do płacenia taksy (§. 8 ustawy z dnia 13. lipca 1880, Dz. u. p. Nr. 70), materiały tyczące się oddalonych (§§. 1.2—159 rzeczonyi instrukcyi), rejestry tych, których rezerwa dopełniająca i obrona krajowa (§. 160 tej instrukcyi) utrzymuje w ewidencji itd.

jakie się następują w toku rozmaitych czynności urzędowych, podejmowanych celem uzupełnienia i sprostowania „wykazów“ a tem samem rejestrów pospolitego ruszenia.

Jeżeli niema dawnych list popisowych, dotyczących się pewnych okręgów dostawczych lub gmin ani też list losowania, owe rówieśnictwa obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu, spisać należy dla takich gmin, o ile to jest możliwe, podług materyałów jakie się znajdują.

W przypadkach jednak takich starać się trzeba głównie o to, aby spis tych obowiązanych, którzy składają pierwszą klasę pospolitego ruszenia, był jak najdokładniejszy i stopniowo uzupełniać rejestry.

Gdy „wykazy“ są ile możności sprostowane, Władze administracyjne powiatowe oddają je najprzód zwierzchnościom gminnym, aby poczyniły dalsze dochodzenia względem obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu do gminy należących.

Zwierzchności gminne poczynić mają w gminie gruntowne dochodzenia przez porównanie z metrykami przynależności do gminy, jeżeli są utrzymywane, przekonać się, czy obowiązani do służenia w pospolitem ruszeniu należą do gminy, przez dni 14 wystawiać wykazy w gminie na widok publiczny, aby każdy mógł je przeglądać i obwieszczeniem ogłosić wezwanie, aby czyniono doniesienia celem dokładnego spisania obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu.

Następnie winny zwierzchności gminne zbierać nadchodzące szczegóły do sprostowania spisu, notować je pod zapisanymi w rubryce „Uwaga“, dopisać obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu, którzy zostali pominięci i tak uzupełnione „wykazy“ razem ze szczegółami, które zostaną zebrane i do zrobienia spisu w ogóle mogą być potrzebne, odesłać napowrót Władzom administracyjnym powiatowym do sprawdzenia.

Władze administracyjne powiatowe winny ocenić te dochodzenia poczynione w gminie i sprostować wykazy a następnie z krótkim uzasadnieniem zarządzenia, w tej mierze wydanego, zwrócić zwierzchnościom gminnym.

Członkowie korporacji, mających charakter wojskowy i noszących odznaki wojskowe (u. o p. r. §. 2, ustęp 4) oprócz tego, że mają być zapisani w rejestrach pospolitego ruszenia gmin do których należą, gdzie o tyle podlegają ewidencji, o ile w skutek swego wieku na zasadzie 1go ustępu §fu 2go ustawy o pospolitem ruszeniu, są obowiązani do służenia w pospolitem ruszeniu, winni być utrzymywani w ewidencji także przez dowódcę okręgu pospolitego ruszenia*), w którego okręgu korporacja ma siedzibę.

W tym celu dowódcy lub przełożeni rzeczonych korporacji układać mają osobne wykazy ich członków podług Załączki 5, wypełniając jak najdokładniej rubryki, które zawiera i corocznie z końcem stycznia w dwóch egzemplarzach porysować do komend okręgowych pospolitego ruszenia (batalionowych obrony krajowej), które obowiązane są wykazy te, jeśli potrzeba sprostować i odesłać niezwłocznie do przełożonej komendy obrony krajowej (razem z sumaryuszem rejestrów pospolitego ruszenia).

Podobnież wojskowi na emeryturze lub w „stosunku pozasłużbowym“ z wojska (marynarki wojennej) lub obrony krajowej będący, obowiązani służyć w po-

*) Okręgi batalionowe obrony krajowej będą zwyczajnie stanowiły oraz okręgi pospolitego ruszenia; gdzie dla okręgu pospolitego ruszenia nie będzie zamianowany osobny dowódca, tam dowódca batalionu obrony krajowej pełnić ma oraz obowiązki dowódcy okręgu pospolitego ruszenia.

spolitem ruszeniu, jeżeli nie są przeznaczeni*) do służby w wojsku lub obronie krajowej a przeto mogą być pociągnięci do pospolitego ruszenia, mają być, niezawisłe od wszelkiej innej ewidencji wojskowej, utrzymywani w ewidencji także przez dowódców okręgowych pospolitego ruszenia swego miejsca pobytu na podstawie wyciągów z protokołów ewidencyjnych, o które postarać się trzeba u komend okręgowych uzupełnienia, komend placu i biur ewidencyjnych obrony krajowej.

„Materiały pomocnicze“

do spisania młodzieży wchodzącej w wiek obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu.

Celem spisania młodzieży wchodzącej w wiek obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu, utrzymujący metryki urzędownie do tego ustanowieni, układać mają corocznie wyciągi z rejestrów chrztu i urodzin, obejmujące wszystkich młodzieńców w gminie urodzonych, którzy w roku kalendarza gregoryańskiego, mającym nastąpić po sporządzeniu tych wyciągów, skończą lub skończyliby 19 rok życia a to w taki sam sposób, jak to w §. 11 instrukcyi wykonawczej do ustawy o służbie wojskowej jest przepisane co do młodzieży wchodzącej w wiek, w którym do wojska stawać trzeba, podług wzoru *I a* tej instrukcyi; dzień śmierci osób, zapisanych w wyciągu metryk, zanotować należy w rubryce *4* wyciągu, o ile to stać się może na podstawie rejestrów śmierci, spisanych przez utrzymujących metryki i wyciągi te, razem z wyciągami tyczącemi się młodzieży wchodzącej w wiek, w którym trzeba stawać do wojska, oddać najpóźniej z końcem października zwierzchnościom gminnym.

Podobnież wojskowi pasterze duchowni, którym poruczone jest utrzymywanie metryk, układać mają corocznie wyciągi z rejestrów chrztu i urodzin, obejmujące młodzieńców, którzy w następnym roku wejdą w wiek obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu a to w duchu §fu 11go instrukcyi wykonawczej do ustawy o służbie wojskowej podług wzoru *I b* przepisanego do wykazywania młodzieńców wchodzących w wiek, w którym stawać trzeba do wojska i wyciągi te najpóźniej 15. stycznia odesłać do komendy terytoryalnej wojskowej.

Komendy terytoryalne wojskowe i komendy okręgowe uzupełnienia, jakoteż Władze administracyjne powiatowe postępować mają ze spisaniem młodzieży wojskowego pochodzenia, wchodzącej w wiek obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu tak samo, jak to jest zalecone w §. 11 instrukcyi wykonawczej do ustawy o służbie wojskowej pod względem młodzieży takiej, gdy dochodzi wieku, w którym stawać trzeba do wojska.

Przy corocznem spisywaniu młodzieńców dochodzących lat 19, to jest wieku obowiązującego do służby w pospolitem ruszeniu, stosowane być mają odpowiednio postanowienia §§. 12, 15, 16, 19, 20, 21 i 22 instrukcyi wykonawczej do ustawy o służbie wojskowej (o spisywaniu młodzieńców wchodzących w wiek, w którym stawać trzeba do wojska), pamiętać jednak należy, że młodzieńcy wchodzący w wiek obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu nie są obowiązani zgłaszać się sami i że aż do dalszego zarządzenia prośb o uwolnienie nie bierze się na uwagę przy spisywaniu obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu.

*) Co do lekarzy ze stopniem uniwersyteckim, dyplomowanych chirurgów i dyplomowanych weterynarzy, będących w wieku obowiązującym do służby w pospolitem ruszeniu i którzy, jak inni obowiązani, mają być do spisu wciągnięci, jeżeli obowiązani są wstąpić w razie uruchomienia do służby w wojsku (młynarce wojennej) lub w obronie krajowej i przeto na zasadzie §fu 18go ustawy o służbie wojskowej już są w ewidencji utrzymywani, zanotować należy wyraźnie w rubryce „Uwaga“ rejestru pospolitego ruszenia, że podlegają temu obowiązkowi i osoby te, gdy mają wstąpić do służby w wojsku (młynarce wojennej) lub w obronie krajowej jakoteż dopóki w niej zostają, nie mogą być pociągane do służby w pospolitem ruszeniu.

Uwiedomienia o tem mają być nadsyłane zwierzchnościom gminnym przez Władze administracyjne powiatowe.

Zresztą co się tyczy prac przygotowawczych do spisania młodzieńców wchodzących w wiek obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu, zwierzchności gminne postępować mają tak samo, jak przy pracach przygotowawczych do poboru; mianowicie układać należy na podstawie rejestrów chrztu i urodzin, tudzież wyniku dochodzeń, trzy oddzielne wykazy co do należących do gminy, co do nie-należących do gminy a wreszcie co do tych, o których zgoła nic nie wiadomo a to podług wzorów III, IV i V instrukcyi wykonawczej do ustawy o służbie wojskowej*) i wykazy te ze wszystkimi materiałami przedstawić Władzy administracyjnej powiatowej najpóźniej do 15. grudnia.

Władze administracyjne powiatowe winny sprawdzić i uzupełnić te wykazy a wyciągi tyczące się obcych, do służby w pospolitem ruszeniu obowiązanych, posłać niezwłocznie właściwym Władzom administracyjnym powiatowym, zarządzić wystawienie na widok publiczny w czasie od 20. do 31. stycznia spisów, tyczących się przynależnych, do służby w pospolitem ruszeniu obowiązanych a według okoliczności także tyczące się osób, o których nic nie wiadomo, w razie potrzeby zaś poczynić stosowne kroki w celu dalszego sprostowania wykazów.

Z dniem 1. lutego winny zwierzchności gminne wykazy te razem z materiałami pomocniczymi dochodzeń, przedstawić ponownie do stanowczego ustalenia Władzy administracyjnej powiatowej, która po uzupełnieniu i sprostowaniu zwraca je zwierzchnościom gminnym najpóźniej do 15. lutego celem przeniesienia zapisanych, jako najmłodszego rówieśnictwa do rejestru pospolitego ruszenia.

Po dokonaniu tych prac przygotowawczych zestawia się rejestr pospolitego ruszenia z nazwisk, przenoszonych rówieśnictwami z wykazów obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu należących do starszych rówieśnictw i z materiałów służących do wpisania młodzieńców wchodzących w wiek obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu, sporządza się wyciąg i corocznie najpóźniej do 15. marca przedstawia się odpis tegoż właściwej Władzy administracyjnej powiatowej.

Ewidencya rejestrów pospolitego ruszenia.

§. 3.

Prostowanie w skutek szczególnych zdarzeń.

Gminy winny także utrzymywać w ewidencji rejestry pospolitego ruszenia po wpisaniu obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu.

To utrzymywanie w ewidencji, które nietylko w pokoju lecz także podczas wojny istnieć ma, polega na ciągłym prostowaniu rejestrów w skutek szczególnych wydarzeń, mianowicie z powodu:

- a) odprawienia z wojska rezerwy dopełniającej lub obrony krajowej osób, będących w wieku obowiązującym do służby w pospolitem ruszeniu,
- b) zmiany przynależności,
- c) wcielenia do wojska rezerwy dopełniającej lub obrony krajowej obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu,
- d) wydania obowiązany do służby w pospolitem ruszeniu świadectw uwalniających od służby w pospolitem ruszeniu, w którymto względzie wydane będą osobne rozporządzenia,
- e) wychodźstwa, lub
- f) śmierci obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu.

*) We wzorach III i IV instrukcyi wykonawczej do ustawy o służbie wojskowej sprostować należy odpowiednio tylko napisy ze względu, iż chodzi tu o zapisane młodzieńców, wchodzących w wiek obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu; nadto zamiast „popisowi“ położyc trzeba wszędzie „obowiązani do służby w pospolitem ruszeniu“, rubryki zaś do zapisania zgłoszenia się popisowych, jakoteż we wzorze IV przerwa kreski odgraniczającej rubryki i napis „I klasa wieku (urodz. w r. 18 . . .)” itd. odpadają.

Sprostowania te czynić mają zwierzchności gminne za każdym razem i do każdego sprostowania przytoczyć winny motyw a we właściwej rubryce rejestru pospolitego ruszenia *).

W tym celu

- a) Władze administracyjne winny dostarczać gminom przynależności materyałów tego się dotyczących, których one nie mają lub odpowiednich zestawień a mianowicie co do wcielonych z końcem sierpnia, co do odstawionych dodatkowo, jakoteż co do odprawionych z wojska (marynarki wojennej **) lub obrony krajowej z końcem roku itd.
- b) w razie śmierci każdego z obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu ***) utrzymujący metryki winni wyciąg z rejestru zmarłych posłać Władzy administracyjnej powiatowej miejsca pobytu dla zakomunikowania gminie do której przynależał, za pośrednictwem właściwej Władzy administracyjnej powiatowej. Jeżeli rejestry pospolitego ruszenia będą utrzymywane w ewidencji, jak to wyżej jest przepisane, nie powinny zawierać znacznych niedokładności i będą dostateczne do ważnego celu ewidencji wszystkich obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu.

Co do zapisków w rejestrach pospolitego ruszenia potrzebnych podczas powołania pospolitego ruszenia, wydane będą osobne postanowienia w przepisach wykonawczych, dotyczących się ogółu spraw pospolitego ruszenia.

Coroczne zamykanie rejestrów pospolitego ruszenia.

Z końcem każdego roku (po raz pierwszy z końcem 1887) przejrzeć należy rejestry pospolitego ruszenia dla przekonania się, czy nie przeoczono żadnego sprostowania a następnie z początkiem nowego roku sprostować je przez wyłączenie najstarszego ródzictwa poprzedniego roku (po raz pierwszy z początkiem roku 1888 przez wyłączenie urodzonych w r. 1845) tudzież, do końca lutego, przez wciągnięcie najmłodszego nowo-przybywającego ródzictwa (w r. 1888 urodzonych w r. 1869), jednocześnie opatrzyć je „wyciągiem z rejestru pospolitego ruszenia“ podług Załączki 4 i do 15. marca odpis wyciągu przedstawić Władzy administracyjnej powiatowej, która obowiązana jest posłać niezwłocznie komendzie okręgowej pospolitego ruszenia wyciągi z rejestrów pospolitego ruszenia wszystkich gmin swego powiatu.

Komendy okręgowe pospolitego ruszenia zestawiać będą niezwłocznie z tych wyciągów sumaryszce rejestrów pospolitego ruszenia podług Załączki 6 i przedstawiać je przełożonej komendzie obrony krajowej, która sporządzi główny rejestr pospolitego ruszenia podług Załączki 7 i odda ministerstwu obrony krajowej corocznie z końcem kwietnia.

Załączka 6.

Załączka 7.

Razem z sumaryszkami rejestrów pospolitego ruszenia komendy okręgowe pospolitego ruszenia (komendy batalionowe obrony krajowej) winny przedstawiać komendom obrony krajowej do przejrzania materyały otrzymane od komend okręgowych uzupełnienia, komend placu i biur ewidencyjnych obrony krajowej (strona 377, ustęp 1).

Welsersheimb r. w.

*) Pożądana jest rzeczą, aby jednocześnie sprostowano także wyciąg z rejestrów pospolitego ruszenia, przezco ułatwi się zamknięcie roczne i zapobiegnie pominięciu w niem owych zmian.

**) Ponieważ oddaleni z marynarki wojennej po dopełnieniu obowiązku służenia wojskowo, nie podlegają obowiązkowi służenia w obronie krajowej, przeto arkusze księgi głównej poddziału wszystkich ztamtąd oddalonych, posyłane będą corocznie do komendy batalionowej obrony krajowej przynależności, celem zarządzenia wpisania w rejestry pospolitego ruszenia.

***) Gdyby zachodziła wątpliwość, przysyłać należy Władzy administracyjnej powiatowej miejsca pobytu wyciąg z rejestru zmarłych co do każdego obywatela, liczącego 19ty rok życia aż do 42.

Okręg pospolitego ruszenia (batalionu obrony krajowej)

Załączka I.

Powiat

Gmina

Regeſtr poſpolitego ruſzenia na rok 18 . . .

Równieſnictwo 18 . . .

1	Liczba bieżąca		2	3	4	5	6	7		8	9	10			11	12	13	14	15	
	Nazwisko i przydomek	Imię (chrześniane)						Stan, charakter, zatrudnienie (zarobek)	Miejsce zamieszkania i numer domu w gminie, do której należy			Służył w wojsku (umarynarsce wojennej, rezerwie doposażonej) lub obronie krajowej, w którym korpusie i w jakim stopniu	Jest lub był utrzymywany w ewidencji	obronie krajowej						Do dopełnienia powinności służbowej w pospolitem ruszeniu bezwarunkowo niezbędny i z jakiej przyczyny

U w a g a . a) Należyce udomowić czynią bezwarunkowo niezbędny do dopełnienia powinności służenia w pospolitem ruszeniu:

1. Sierpota, bielmo szare i wszelkie inne nieuleczalne udomności obu oczów, które obarczonego niemi czynią całkowicie i trwale niezbędnym do zarobkowania;
  2. zupełna nieuleczalna głuchota na oba uszy;
  3. brak ręki lub nogi lub nieuleczalna niemożność ich używania;
  4. nieprawidłowy otwór oddechowy;
  5. pad: czka;
  6. mialotstwo;
  7. sądowicie uznane obłąkanie, pomniejszenie lub niedołęstwo umysłowe;
  8. kurtowitość;
  9. zrudoleńnienie, zwyrodnienie, choroba nieuleczalna ciała, o ile udomności te czynią obarczonego niemi całkowicie i trwale niezbędnym do jakiegokolwiek czynności i zarobkowania.
  - 6) W rubryce „Uwaga” notuje się także przeznaczenie do uwolnienia tych obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu, którzy są potrzebni do załatwiania spraw służby publicznej lub publicznego interesu.
- Postanowienia tegożę się posługowana przy stwierdzeniu niezakończonych do dopełnienia powinności służbowej w pospolitem ruszeniu, jakoteż we względzie uwolnienia tych, którzy są niezbędnie potrzebni do załatwiania spraw publicznych lub publicznego interesu, wydane będą później.

Format całego arkusza: 45 cm wysokości, 60 cm szerokości.

Załączka 2.

I. Wykaz lat służby w pospolitem ruszeniu

dla urodzonych w roku 1844 aż do 1874 włącznie.

Urodzeni w następujących latach	kończą w następującym roku		i m a j ą b y ć		
	18.	42.	przy pierwszym założeniu na rok 1887	z dniem 1. stycznia następującego roku	
				do rejestru wciągnięci	wolni od służby w posp. ruszeniu
	rok życia				
1844	.	1886	.	.	1887
1845	.	1887	.	.	1888
1846	.	1888	.	.	1889
1847	.	1889	.	.	1890
1848	.	1890	.	.	1891
1849	.	1891	.	.	1892
1850	.	1892	.	.	1893
1851	.	1893	.	.	1894
1852	.	1894	.	.	1895
1853	.	1895	.	.	1896
1854	.	1896	.	.	1897
1855	.	1897	.	.	1898
1856	.	1898	.	.	1899
1857	.	1899	.	.	1900
1858	.	1900	.	.	1901
1859	.	1901	.	.	1902
1860	.	1902	.	.	1903
1861	.	1903	.	.	1904
1862	.	1904	.	.	1905
1863	.	1905	.	.	1906
1864	.	1906	.	.	1907
1865	.	1907	.	.	1908
1866	.	1908	.	.	1909
1867	1885	1909	.	.	1910
1868	1886	1910	.	.	1911
1869	1887	1911	.	1888	1912
1870	1888	1912	.	1889	1913
1871	1889	1913	.	1890	1914
1872	1890	1914	.	1891	1915
1873	1891	1915	.	1892	1916
1874	1892	1916	.	1893	1917

z dorzymaniem terminów do tego szczegółowo wyznaczonych.

Załącznik 3.

II. Wykaz klas wieku

od roku 1886 do 1893 wcielonych do pospolitego ruszenia.

W p o k u

1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893
1844	1845	1846	1847	1848	1849	1850	1851
1845	1846	1847	1848	1849	1850	1851	1852
1846	1847	1848	1849	1850	1851	1852	1853
1847	1848	1849	1850	1851	1852	1853	1854
1848	1849	1850	1851	1852	1853	1854	1855
1849	1850	1851	1852	1853	1854	1855	1856
1850	1851	1852	1853	1854	1855	1856	1857
1851	1852	1853	1854	1855	1856	1857	1858
1852	1853	1854	1855	1856	1857	1858	1859
1853	1854	1855	1856	1857	1858	1859	1860
1854	1855	1856	1857	1858	1859	1860	1861
1855	1856	1857	1858	1859	1860	1861	1862
1856	1857	1858	1859	1860	1861	1862	1863
1857	1858	1859	1860	1861	1862	1863	1864
1858	1859	1860	1861	1862	1863	1864	1865
1859	1860	1861	1862	1863	1864	1865	1866
1860	1861	1862	1863	1864	1865	1866	1867
id. aż do	id. aż do	id. aż do	id. aż do	id. aż do	id. aż do	id. aż do	id. aż do
1867	1868	1869	1870	1871	1872	1873	1874

wcielone są następujące klasy wieku:

1844	1845	1846	1847	1848	1849	1850	1851
1845	1846	1847	1848	1849	1850	1851	1852
1846	1847	1848	1849	1850	1851	1852	1853
1847	1848	1849	1850	1851	1852	1853	1854
1848	1849	1850	1851	1852	1853	1854	1855
1849	1850	1851	1852	1853	1854	1855	1856
1850	1851	1852	1853	1854	1855	1856	1857
1851	1852	1853	1854	1855	1856	1857	1858
1852	1853	1854	1855	1856	1857	1858	1859
1853	1854	1855	1856	1857	1858	1859	1860
1854	1855	1856	1857	1858	1859	1860	1861
1855	1856	1857	1858	1859	1860	1861	1862
1856	1857	1858	1859	1860	1861	1862	1863
1857	1858	1859	1860	1861	1862	1863	1864
1858	1859	1860	1861	1862	1863	1864	1865
1859	1860	1861	1862	1863	1864	1865	1866
1860	1861	1862	1863	1864	1865	1866	1867
id. aż do	id. aż do	id. aż do	id. aż do	id. aż do	id. aż do	id. aż do	id. aż do
1867	1868	1869	1870	1871	1872	1873	1874

Załączka 4.

Okrąg pospolitego ruszenia (batalionu obrony krajowej)

Powiat

Okrąg sądowy

Gmina

Wyciąg z rejestrów pospolitego ruszenia.

Rówieśnictwo	Ilość mężczyzn obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu	Z n i c h						U w a g a
		służyli		są, lub byli w ewidencji		są		
		w wojsku (marynarcie wojennej) rezerwie dopełniającej	w obronie krajowej	w rezerwie dopełniającej	w obronie krajowej	trwale nieobecni	bezwartunkowo niezdolni	
1845								
1846								
1847								
1848								
1849								
1850								
1851								
1852								
1853								
1854								
1855								
1856								
1857								
1858								
1859								
1860								
1861								
1862								
1863								
1864								
1865								
1866								
1867								
1868								
Suma .								

U w a g a. W uwadze zanotować należy ilość tych, którzy służyli w wojsku (marynarcie wojennej) lub w obronie krajowej, w skutek prawa do uwolnienia zostali oddaleni i są utrzymywani w ewidencji w rezerwie dopełniającej lub obronie krajowej a przeto w rubrykach kilkakrotnie są wymienieni.

Załączka 5.

Nazwa korporacji

Siedziba korporacji

W y k a z

członków (korporacji) obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu.

Liczba bieżąca	Nazwisko	Imię	Stopień (urząd) w korporacji	Rok urodzenia	Gmina, do której należy (powiat, kraj)	Stan, zawód, zatrudnienie (zarobek)	Miejsce zamieszkania i Nr. domu	Jest do służby w wojsku (obronie krajowej) obowiązany (rodzaj broni i stopień)	Służył w wojsku (marchnarsce wojennej, rezerwie dopelniającej) lub obronie krajowej (rodzaj broni i stopień)	Jest lub był utrzymywany w ewidencyjnie		Stale nieobecny i gdzie		U w a g a
	członka obowiązanego do służby w pospolitem ruszeniu	w rezerwie dopełniającej								w obronie krajowej	w kraju	za granicą		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Podpis dowódcy (prełożonego):

Załącznik 6.

Okręg pospolitego ruszenia (batalionu obrony krajowej)

Summarysz rejestru pospolitego ruszenia.

Powiat	Okręg sądowy	Gmina	R ó w i e ś n i e t w o											Z n i c h				U w a g a																								
			1845	1846	1847	1848	1849	1850	1851	1852	1853	1854	1855	1856	1857	1858	1859		1860	1861	1862	1863	1864	1865	1866	1867	1868	Suma	służyli		są lub byli utrzymywani w ewidencji		są									
																													W wojsku (marty- narce wojennej) rezerwie dopo- niej	w obronie krajowej	w rezerwie dopełniającej	w obronie krajowej	stałe nieobecni	bezwarunkowo niezdolni								
N. N.	N. N.																																									
		Razem . . .																																								
		Razem . . .																																								
		W całym powiecie . . .																																								
		Ogółem																																								

U w a g a. W uwadze zanotować należy ilość tych, którzy służyli w wojsku (martynarce wojennej) lub w obronie krajowej, w skutek prawa do uwolnienia zostali oddaleni i są utrzymywani w ewidencji w rezerwie dopełniającej lub obronie krajowej a przeto w rubrykach kilkakrotnie są wymienieni.

C. k. Komenda obrony krajowej w

Zadęzka 7.

Regeſtr główny

obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu podług podań marcowych 18 . . . (87).

Okrag pospolitoſtego ruszenia (okrag batalionu obrony krajowej)	Powiat, miasto własny statut posiadajace (okrag dajace (okrag dostawiczny)	Okrag sądowy	R ó w i e ś n i c t w o														Suma	Z n i e c h					U w a g a											
			1845	1846	1847	1848	1849	1850	1851	1852	1853	1854	1855	1856	1857	1858		1859	1860	1861	1862	1863		1864	1865	1866	1867	1868	Suma	w wojsku (marynarce wojennej) rezerwie dopełniającej	wsłużyli w obronie krajowej	w rezerwie dopełniającej	w obronie krajowej	stałe nieobecni
Suma .																																		

U w a g a. W uwadze zanotować należy ilość tych, którzy służyli w wojsku (marynarce wojennej) lub w obronie krajowej, w skutek prawa do uwolnienia zostali oddaleni i są utrzymywani w ewidencji w rezerwie dopełniającej lub obronie krajowej a przeto w rubrykach kilkakrotnie są wymienieni.